

KNĚŽSKÝ DEN

závěrečný dokument
synody o synodalitě

Litice, 4. února 2025

Průběh synody o synodalitě

celý název:

Za synodální církev:

společenství (comunione), spoluúčast a poslání (missione)

XVI. řádné generální shromáždění biskupské synody

2021 - 2024

Průběh synody o synodalitě

3 etapy:

- 1) konzultace Božího lidu (2021 - 2023)
- 2) rozlišování pastýřů (říjen 2023 + říjen 2024)
- 3) uvedení do života (současnost)

Průběh synody o synodalitě

ad 1) konzultace Božího lidu

3 podfáze:

- a) diecézní
- b) biskupské konference / synody východních církví
  - a) + b) říjen 2021 - srpen 2022
- a) kontinentální (shromáždění: leden - březen 2023)

Průběh synody o synodalitě

ad 2) rozlišování pastýřů

- a) I. zasedání XVI. generálního shromáždění: říjen 2023
- b) mezičas - práce *Řádné rady biskupské synody a studijních skupin* k jednotlivým konkrétním otázkám
- c) II. zasedání XVI. generálního shromáždění: říjen 2024

Průběh synody o synodalitě

ad 3) uvedení do života: nyní

cíl: ve všech místních církvích uvést do chodu přijetí synodních závěrů (9 + nóta) + práce studijních skupin o otázkách vzešlých ze synody

Průběh synody o synodalitě

NB:

- a) V říjnu 2022 papež František oznámil prodloužení synodního procesu.
- b) 24. listopadu 2024 papež František publikoval doprovodnou nótu k závěrečnému synodnímu dokumentu, kterou mu přiznává hodnotu řádného magisteria.

Závěrečný dokument

Za synodální církvev:
společenství, spoluúčast a poslání

Závěrečný dokument: obsah

úvod

- I. část: Srdce synodality - Duchem svatým povolání ke konverzi (*proměně*)
- II. část: Společně na jedné lodi - Konverze (*proměna*) vztahů
- III. část: Hod'te síť - Konverze (*proměna*) procesů
- IV. část: Bohatý úlovek - Konverze (*proměna*) vazeb
- V. část: Tak i já posílám vás - Formace Božího lidu, učedníků-misionářů

závěr

Závěrečný dokument: obsah

- konverze (*proměna*): v originále “conversione” - obrácení, konverze (6: “Synodalita vyžaduje pokání a obrácení.”)
- proměna “dynamických” skutečností: vztahů, procesů, vazeb, nikoliv prvoplánovitě struktur apod.
- podstatou je vztah: vztahová identita skutečnosti
- proměna podstatného povede k proměně struktur apod.

Závěrečný dokument: obsah

Jde v první řadě o “ducha synody”, o “**synodální styl**”, o “synodální smýšlení”.

(snad proto u některých jisté zklamání z dokumentu)

Nové měchy ze starého nové beaujolais neudělají a nové víno roztrhne staré měchy.

Souběžně: růst v novém smýšlení a životě (synodálních) a zároveň hledat nové odpovědi na konkrétní otázky

(jako synodní proces univerzální synody o synodalitě)

Závěrečný dokument: úvod 1 - 12

1: Každý nový krok v životě církve je návratem ke zdroji, obnoveným prožitkem setkání se Zmrtvýchvstalým.

základ:

4: společná křestní identita zakořeněná v rozmanitosti kontextů, v nichž je církev přítomna, a která nachází jednotu v jednom Otci, jednom Pánu a jednom Duchu.

vztah synoda ⇔ Druhý vatikánský koncil:

5: Synodální cesta vlastně uskutečňuje to, co koncil učil o církvi jako tajemství a Božím lidu, povoláném ke svatosti prostřednictvím neustálé proměny (conversione, „konverze“, „obrácení“), která vychází z naslouchání evangeliu. V tomto smyslu představuje skutečný akt další recepce koncilu, prodlužuje jeho inspiraci a znovu oživuje jeho prorockou sílu pro dnešní svět.

Závěrečný dokument: úvod 1 - 12

základní synodální postoj:

6: Neskrýváme, že jsme v sobě zakusili únavu, odpor ke změnám a pokušení nechat převážit své představy nad nasloucháním Božímu slovu a cvičením se v rozlišování. Milosrdenství Boha, nejněžnějšího Otce, nám však pokaždé umožňuje očistit svá srdce a pokračovat v cestě. To jsme si uvědomili, když jsme druhé zasedání zahájili kající vigilií, při níž jsme prosili o odpuštění svých hříchů, cítili se zahanbeni a vznášeli své přímlyvy za oběti zla ve světě. Své hříchy jsme pojmenovali: proti míru, proti stvoření, domorodým národům, migrantům, dětem, ženám, chudým, **naslouchání, společenství**. Díky tomu jsme si uvědomili, že **synodalita vyžaduje pokání a obrácení**.

Závěrečný dokument: úvod 1 - 12

- rozlišování a praxe rozhovoru v Duchu
- už pracující studijní skupiny (10) + komise pro kanonické právo - viz 8
- synoda nekončí:

9: Synodální proces nekončí ukončením současného shromáždění biskupské synody, ale zahrnuje i fázi implementace. (...) Žádáme všechny místní církve, aby pokračovaly ve své každodenní cestě se synodální metodologií konzultací a rozlišování a určovaly konkrétní způsoby a cesty formace, které povedou k hmatatelné synodální proměně (conversione, „obrácení“, „konverzi“) v různých církevních realitách (farnosti, instituty zasvěceného života a společnosti apoštolského života, shromáždění věřících, diecéze, biskupské konference, skupiny církví atd.)

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

teologické a duchovní základy dokumentu

- svátostný a trojiční základ Božího lidu

15: Ze křtu ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého vyplývá identita Božího lidu. Uskutečňuje se jako **výzva ke svatosti a vyslání v misii**, aby pozvala všechny národy k přijetí daru spásy (srov. Mt 28,18-19). Ze křtu, v němž nás Kristus obléká sám sebou (srov. Gal 3,27) a Duchem nás znovuzrozuje (srov. Jan 3,5-6) jako Boží děti, se tedy rodí misijní synodální církev. Celý křesťanský život má svůj zdroj a horizont v tajemství Trojice, které v nás probouzí dynamismus víry, naděje a lásky.

- vztah synodality se křtem, biřmováním, eucharistií

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- duchovní "chuť" (zkušenost!):

17: Synodální proces nám dal zakusit „duchovní chuť“ (EG 268) toho, že jsme lid Boží, shromážděný z každého kmene, jazyka, lidu a národa, žijící v různých kontextech a kulturách. Nikdy to není pouhý součet pokřtěných, ale komunitní a historický subjekt synodality a misie, stále ještě poutník v čase a již ve společenství s nebeskou církví. V různých kontextech, v nichž jsou jednotlivé církve zakořeněny, Boží lid hlásá a dosvědčuje radostnou zvěst o spáse; žije ve světě a pro svět, kráčí společně se všemi národy země, vede dialog s jejich náboženstvími a kulturami, rozpoznává v nich zárodky Slova a postupuje ke Království.

- sensus fidei
- synodalita a ekumenismus

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- definice synodality:

28: Synodalita je společné kráčení křesťanů s Kristem a směrem k Božímu království ve spojení s celým lidstvem; **je zaměřena na misii, zahrnuje setkávání ve shromáždění na různých úrovních církevního života, vzájemné naslouchání, dialog, rozlišování společenství, utváření konsensu jako výrazu přítomnosti Krista v Duchu a přijímání rozhodnutí v diferencované spoluodpovědnosti.** V této linii lépe chápeme, co znamená, že synodalita je konstitutivní dimenzí církve.

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- synodalita ve 3 pojetích:

- 1) styl běžného života a práce v církvi
- 2) skrze církevní struktury a procesy na institucionální úrovni
- 3) konání synodálních událostí

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- vztah synodality a misie:

32: Synodalita není samoučelná, ale směřuje k poslání, které Kristus svěřil církvi v Duchu. (...) Tím, že synodalita oceňuje všechna charismata a služby, umožňuje Božímu lidu hlásat a svědčit o evangeliu ženám a mužům na všech místech a ve všech dobách, a **stává se tak „viditelnou svátostí“ (LG 9) bratrství a jednoty v Kristu**, kterou si Bůh přeje. Synodalita a misie jsou úzce propojeny: misie osvětluje synodalitu a synodalita vede k misii.

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- vztahovot + jednota jako harmonie růzností:

34: „Lidská bytost, která je duchovní povahy, se realizuje v mezilidských vztazích. Čím autentičtěji je prožívá, tím více zraje jeho osobní identita. Člověk se nehodnotí tím, že se izoluje, ale tím, že se uvádí do vztahu s druhými a s Bohem. Význam těchto vztahů se proto stává zásadním“ (CV 53). Synodální církev je charakterizována jako prostor, kde se mohou rozvíjet vztahy díky vzájemné lásce, která je novým přikázáním, jež Ježíš zanechal svým učedníkům (srov. Jan 13,34-35). **Ve stále individualističtějších kulturách a společnostech může církev, „lid shromážděný v jednotě Otce i Syna i Ducha svatého“ (LG 4), svědčit o síle vztahů založených v Trojici. Rozdíly v povolání, věku, pohlaví, profesi, stavu a sociální příslušnosti, přítomné v každém křesťanském společenství, nabízejí každému člověku setkání s jinakostí, které je nezbytné pro osobní zrání.**

38: Tato jednota v rozmanitosti je přesně tím, co je míněno katolicitou církve.

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- pluralita a rozmanitost jako výzva:

42: **Pluralita** náboženství a kultur, mnohotvárnost duchovních a teologických tradic, rozmanitost darů a úkolů Ducha svatého ve společenství, stejně jako různorodost věku, pohlaví a sociální příslušnosti v církvi jsou pro každého **výzvou k tomu, aby rozpoznal a přijal svou vlastní částečnost, zřekl se nároku být středem a otevřel se přijetí jiných perspektiv. Každý je nositelem zvláštního a nepostradatelného příspěvku k dokončení společného díla.**

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- synodální spiritualita:

43: Duch svatý je spolehlivým průvodcem a naším prvním úkolem je naučit se rozeznávat jeho hlas, protože on mluví ve všech a ve všech věcech.

44: **Obnova křesťanského společenství je možná pouze uznáním primátu milosti.** Pokud chybí osobní a komunitní duchovní hloubka, synodalita se redukuje na organizační účel. Jsme povoláni nejen k tomu, abychom plody osobní duchovní zkušenosti převedli do komunitních procesů, ale abychom hlouběji zakusili, **jak je praktikování nového přikázání vzájemné lásky místem a formou setkání s Bohem.**

46: **Církev je povolána k tomu, aby do středu svého života a služby postavila skutečnost, že jsme si v Kristu navzájem svěřeni.** Uznání této hluboké skutečnosti se stává posvátnou povinností, která nám umožňuje uznat chyby a obnovit důvěru.

I. část: Srdce synodality - Duchem povolání ke konverzi 13 - 48

- synodalita jako prorocství pro společnost:

48: Synodální způsob prožívání vztahů je svědectvím pro společnost, které odpovídá na lidskou potřebu být přijat a cítit se uznáván v konkrétním společenství. **Je výzvou proti rostoucí izolaci lidí a kulturnímu individualismu, který často absorbovala i církev, a vyzývá nás ke vzájemné péči, vzájemné závislosti a spoluodpovědnosti za společné dobro. Stejně tak je výzvou přehnanému sociálnímu komunitarismu, který lidi dusí a neumožňuje jim být subjekty vlastního rozvoje.** Ochota naslouchat všem, zejména chudým, je v příkrém protikladu vůči světu, v němž koncentrace moci vede k tomu, že nejsou respektováni lidé chudí, marginalizovaní, menšiny či planeta Země, náš společný domov. **Synodalita i integrální ekologie** předpokládají perspektivu vztahů a trvají na nutnosti péče o vazby: proto si odpovídají a vzájemně se doplňují ve způsobu prožívání poslání církve v současném světě.

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

- zkušenost synodální cesty:

49: Především jsme však zakusili, že jsou to právě **vztahy**, které udržují vitalitu církve a oživují její **struktury**. Misionářská synodální církev potřebuje obnovit obojí.

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 -

78
(2 konstitutivní rozměry církve)

- synodalita už je misie:

50: Evangelijní kvalita vztahů ve společenství je rozhodující pro svědectví, které má Boží lid vydávat v dějinách. „Podle toho všichni poznají, že jste moji učedníci: budete-li mít lásku jedni k druhým“ (Jan 13,35). **Vztahy obnovené milostí a pohostinnost nabídnutá nejmenším podle Ježíšova učení jsou nejvýmluvnějším znamením působení Ducha svatého ve společenství učedníků. Být synodální církví proto vyžaduje opravdovou proměnu (conversione) vztahů. Z evangelia se musíme znovu naučit, že péče o vztahy není strategií nebo nástrojem pro větší organizační efektivitu, ale je způsobem, jakým se Bůh Otec zjevil v Ježíši a v Duchu. Když naše vztahy i ve své křehkosti nechávají zazářit Kristovu milost, Otcovu lásku a společenství Ducha, vyznáváme svým životem víru v Boha Trojici.**

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

- naslouchání
- vztahovost uprostřed různosti charismat, povolání a služeb pro misii:

57: Různá církevní povolání jsou ve skutečnosti mnohonásobným a artikulovaným vyjádřením jediného křestního povolání ke svatosti a poslání. Rozmanitost charismat, která má svůj původ ve svobodě Ducha svatého, směřuje k jednotě církevního Těla Kristova (srov. LG 32) a k misii na různých místech a v různých kulturách

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

- různé skupiny Božího lidu a jejich podíl na synodalitě a misii:

ženy: 60: Neexistuje žádný důvod, proč by ženy nemohly zastávat vedoucí role v církvi: to, co pochází od Ducha svatého, nelze zastavit. Otevřená zůstává také otázka přístupu žen k diakonické službě. V tomto ohledu je zapotřebí dalšího rozlišování. Shromáždění také vyzývá k tomu, aby se věnovala větší pozornost jazyku a obrazům používaným při kázání, vyučování, katechezi a vypracovávání oficiálních církevních dokumentů a aby se věnoval větší prostor přínosu žen světic, teoložek a mystiček.

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

děti

mladí lidé

handicapovaní

manželé

zasvěcení: osvědčené postupy synodálního života a komunitního rozlišování; harmonizace osobních darů a společného poslání; laboratoř interkulturality

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

- charismata a služby (misie se týká všech pokřtěných)

66: Synoda vyzývá místní církve, aby tvořivě a odvážně reagovaly na potřeby misie, rozlišovaly mezi charismaty některá, která je vhodné přijmout v podobě konkrétních služeb (*forma ministeriale*), a vybavily se vhodnými kritérii, nástroji a postupy. Ne všechna charismata musí být konfigurována jako služby (*ministeri*), ne všichni pokřtění musí být služebníky (*ministri*), ne všechny služby musí být ustanoveny (*istituiti*). (...) V misijní synodální církvi se vybízí k podpoře více forem laických služeb (*ministeri laicali*), tj. služeb, které nevyžadují svátost svěcení, a to nejen v liturgické oblasti.

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

- ordinované služby:

biskupská služba: 70: Služba biskupa je službou v obci, s obcí a pro obec (srov. LG 20). (...) Proto synodální shromáždění doufá, že Boží lid bude mít při volbě biskupů větší slovo.

viditelný princip jednoty uvnitř církve a pouto společenství se všemi církvemi

kněží a jáhni: 72: V synodální církvi jsou kněží povoláni žít svou službu v postoji blízkosti k lidem, přijímat a naslouchat každému a otevřít se synodálnímu stylu.

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

73: Funkcí jáhnů je mnoho, jak ukazuje tradice, liturgická modlitba a pastorační praxe. Je třeba je specifikovat v reakci na potřeby každé místní církve, zejména aby se v rámci misionářské a milosrdné synodální církve probouzela a udržovala pozornost všech vůči **nejchudším**.

Místní církve nemají otálet s velkorysejším prosazováním stálého jáhenství.

II. část: Společně na jedné lodi - Konverze vztahů 49 - 78

- služby podrobněji

definice: V reakci na potřeby společenství a misie dávala církev v průběhu svých dějin vzniknout určitým službám, odlišným od ordinovaných. Tyto služby jsou formou, kterou charismata nabývají, když jsou veřejně uznána společenstvím a těmi, kdo jsou zodpovědní za jeho vedení, a jsou stabilně postavena do služeb misie.

rozdělení: ustavené; liturgicky neustavené, ale vykonávané stabilně na základě pověření; mimořádné služby; spontánní

- výčet potřeb, jak více zapojit “laičky” a “laiky”: 77

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

1. Tři synodální postupy: **rozlišování, rozhodování, transparentnost/vykazatelnost/vyhodnocení**

vzájemně propojeny:

80: Rozhodovací procesy vyžadují církevní rozlišování, které vyžaduje naslouchání v atmosféře důvěry, kterou podporuje transparentnost a **vykazatelnost** (rendiconto.) Důvěra musí být vzájemná: ti, kdo rozhodují, musí být schopni důvěřovat Božímu lidu a naslouchat mu, a ten zase musí být schopen důvěřovat těm, kdo mají autoritu. Tato integrální vize zdůrazňuje, že každý z těchto postupů závisí na ostatních a podporuje je, čímž slouží schopnosti církve plnit své poslání.

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

A) církevní ROZLIŠOVÁNÍ pro misii

82: Rozlišování církve není organizační technikou, ale duchovní praxí, kterou je třeba žít ve víře. Vyžaduje vnitřní svobodu, pokoru, modlitbu, vzájemnou důvěru, otevřenost vůči novému a odevzdanost do Boží vůle. **Nikdy není potvrzením osobního nebo skupinového názoru, ani se neřeší pouhým součtem individuálních názorů;** každý, kdo mluví podle svého svědomí, je otevřen naslouchat tomu, co sdílejí ostatní ve svědomí, aby se společně snažili rozpoznat, „co Duch říká církvim“ (Zj 2,7). (...) Rozlišování je tím bohatší, čím více jsou všichni slyšet. Proto je nezbytné podporovat širokou spoluúčast v procesech rozlišování, přičemž je třeba věnovat zvláštní pozornost zapojení těch, kteří se nacházejí na okraji křesťanského společenství a společnosti.

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

B) ROZHODOVACÍ procesy

87: **Podpora co nejširší účasti celého Božího lidu** na rozhodovacích procesech je nejúčinnějším způsobem podpory synodální církve.

89: Závazek podporovat účast na základě **diferencované spoluodpovědnosti**.

92: V synodální církvi je rozhodovací pravomoc biskupa, biskupského kolegia a římského biskupa nezcizitelná, protože je zakotvena v hierarchické struktuře církve, kterou ustanovil Kristus ve službě jednoty a respektování legitimní rozmanitosti (srov. LG 13). Není však bezpodmínečná: orientaci, která se objeví v poradním procesu jako výsledek rozlišování, zvláště je-li prováděna participativními orgány, nelze ignorovat. Není vhodné stavět do protikladu konzultativní a rozhodovací prvky, které v procesu tvorby rozhodnutí obojí hrají svou důležitou roli.

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

94: Bez konkrétních změn v krátké době nebude vize synodální církve věrohodná, což odradí ty členy Božího lidu, kteří ze synodální cesty čerpali sílu a naději. Je na místních církvích, aby našly vhodné způsoby, jak tyto změny realizovat.

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

C) TRANSPARENTNOST/VYKAZATELNOST/VYHODNOCENÍ

95: Rozhodnutí není závěrem rozhodovacího procesu. Musí být doprovázeno a následováno postupy vykazatelnosti a hodnocení v duchu transparentnosti inspirované evangelijními kritérii. Vydávat počet ze své služby společenství patří k nejstarší tradici, která sahá až k apoštolské církvi.

otázky: fungování ekonomických rad; účinné zapojení lidu do pastoračního a ekonomického plánování; příprava a zveřejnění roční závěrky; vypracování a zveřejnění výroční zprávy o plnění poslání

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

2) odstavce věnované participativním orgánům (orgánům spoluúčasti):

diecézní synoda, diecézní pastorační rada, kněžská rada, farní pastorační rada, diecézní a farní rada pro ekonomické záležitosti

- problematika jmenování členů
- pravidelnost setkávání a svolávání
- větší význam diecézní synody

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

vazby mezi různými strukturami a orgány

- vztah zakořeněnost $\Leftrightarrow$ poutníci

110: Církev nelze chápat bez zakořenění na konkrétním území, v prostoru a čase, kde se formuje společná zkušenost setkání s Bohem, který zachraňuje. Místní rozměr církve uchovává bohatou rozmanitost projevů víry zakořeněných v konkrétních kulturních a historických souvislostech a společenství církví vyjadřuje společenství věřících v rámci jedné církve. Synodální proměna (conversione, „konverze“, „obrácení“) tak vybízí každého člověka, aby rozšířil prostor svého srdce: (...) To je zdrojem a podmínkou každé synodální reformy vztahů a dalších vazeb uvnitř našeho společenství a míst, kde jsme církví. Pastorační služba se nemůže omezit na péči o vztahy mezi lidmi, kteří se již cítí být ve vzájemném souladu, ale musí podporovat setkávání mezi všemi muži a ženami.

III. část: Hod'te síť - Konverze procesů 79 - 108

ale

111: Zkušenost zakořeněnosti se musí vyrovnat s hlubokými sociokulturními změnami, které mění vnímání míst. Pojem místa již nelze chápat čistě geograficky a prostorově, ale v dnešní době evokuje příslušnost k síti vztahů a ke kultuře, jejíž územní kořeny jsou dynamičtější a pružnější než předtím. (...) Tradiční územní struktury mění svůj význam, čímž se hranice farností a diecézí stávají méně jasnými. Církev je povolána žít v těchto kontextech, obnovovat komunitní život, dávat tvář anonymním skutečnostem a spřádat bratrské a sesterské vztahy. Za tímto účelem je kromě maximálního využití struktur, které jsou stále vhodné, zapotřebí misijní tvořivosti, která zkoumá nové formy pastorače a určuje konkrétní cesty péče.

IV. část: Bohatý úlovek - Konverze vazeb 109 - 139

- znamení doby:

urbanizace

mobilita

digitální kultura:

113: Rozšíření digitální kultury, které je patrné zejména mezi mladými lidmi, také zásadně **mění vnímání prostoru a času**, ovlivňuje každodenní činnosti, komunikaci a mezilidské vztahy, včetně víry.

IV. část: Bohatý úlovek - Konverze vazeb 109 - 139

⇒ požadavek přehodnocení "místního rozměru" církve:

114: Tento společenský a kulturní vývoj vyžaduje, aby církev **přehodnotila význam svého „místního“ rozměru a zpochybnila své organizační formy**, aby mohla lépe sloužit svému poslání. I když uznáváme hodnotu zakořenění v konkrétních zeměpisných a kulturních souvislostech, je nezbytné chápat „místo“ jako historickou realitu, v níž se utváří lidská zkušenost. Právě tam, v síti vztahů, které se tam vytvořily, je církev povolána vyjadřovat svou svátostnost a plnit své poslání.

115: Vztah mezi místem a prostorem také naznačuje reflexi **církve jako „domova“**. Pokud není chápán jako uzavřený, nepřístupný prostor, který je třeba za každou cenu bránit, vyvolává obraz domova možnosti přijetí, pohostinnosti a začlenění. Samo stvoření je společným domovem, v němž žijí členové jedné lidské rodiny se všemi ostatními tvory. Naším závazkem, podporovaným Duchem svatým, je zajistit, aby církev byla vnímána jako přívětivý domov, svátost setkání a spásy, škola společenství pro všechny Boží syny a dcery.

IV. část: Bohatý úlovek - Konverze vazeb 109 - 139

- požadavek přehodnotit struktury a jejich poslání ve světle synodality:
- farnost:

117: Změny v pojetí a způsobu prožívání vztahu k území vyžadují **přehodnocení uspořádání farnosti**. Zvláštní charakteristikou farnosti je to, že je společenstvím, jehož členství není výběrové. Sdružuje lidi různých generací, profesí, geografického původu, sociálních vrstev a životních podmínek. **Aby farnost mohla reagovat na nové požadavky poslání, je povolána otevřít se novým formám pastorační služby, které berou v úvahu mobilitu lidí a „existenciální území“, v němž se rozvíjí jejich život.**

- **mezistupně:** církevní provincie, církevní uskupení na celostátní nebo kontinentální úrovni

IV. část: Bohatý úlovek - Konverze vazeb 109 - 139

- struktury sloužící jednotě: biskupské konference a kontinentální církevní shromáždění

- služba římského biskupa:

130: Synodální proces také pomohl přehodnotit způsoby vykonávání služby římského biskupa ve světle synodality. **Synodalita totiž symfonickým způsobem vyjadřuje komunitní („všichni“), kolegiální („někteří“) a osobní („jeden“) rozměr jednotlivých církví i celé církve.** V této perspektivě je petrovská služba papeže neodmyslitelně spjata se synodální dynamikou, stejně jako komunitární aspekt, který zahrnuje celý Boží lid, a kolegiální rozměr biskupské služby.

IV. část: Bohatý úlovek - Konverze vazeb 109 - 139

- biskupská synoda:

136: Biskupská synoda si zachovává svůj biskupský charakter, v účasti ostatních členů Božího lidu signalizuje „formu, kterou je výkon biskupské moci povolán nabýt v církvi, která si je vědoma toho, že je konstitutivně vztahová, a proto synodální“ (tamtéž), a bude takto činit i v budoucnu. Při prohlubování identity biskupské synody je nezbytné, aby se v synodálním procesu a na shromážděních objevovalo a konkrétně uskutečňovalo skloubení mezi zapojením všech (svatý Boží lid), službou některých (kolegium biskupů) a předsednictvím jednoho (Petrův nástupce).

- otázka primátu a ekumenismu

V. část: Tak i já posílám vás - Formace Božího lidu učedníků - misionářů 140 - 151

141: Aby svatý Boží lid mohl svědčit o veškeré radosti evangelia a rostl v praxi synodality potřebuje odpovídající formaci: především ke svobodě Božích synů a dcer v následování Ježíše Krista, kontemplované v modlitbě a uznávané v chudých. Synodalita totiž předpokládá hluboké povědomí o povolání a misii, které je zdrojem obnoveného stylu v církevních vztazích, nové dynamiky participace a církevního rozlišování a kultury hodnocení, jež se neobejde bez doprovodu cílených formačních procesů. Formace v synodálním stylu církve bude podporovat vědomí, že dary přijaté ve křtu jsou talenty, které mají přinášet ovoce pro dobro všech: nemohou být skryty nebo zůstat neúčinné.

V. část: Tak i já posílám vás - Formace Božího lidu učedníků - misionářů 140 - 151

Formace učedníků - misionářů začíná křesťanskou iniciací a je v ní zakořeněna.

142: Předpokládá to neustálou proměnu, růst v lásce „k míře Kristovy plnosti“ (Ef 4,13) a otevřenost darům Ducha pro živé a radostné svědectví víry. Proto je důležité znovu objevit, jak **nedělní slavení eucharistie formuje křesťany**: „Plnost naší formace spočívá v připodobnění se Kristu [...]: nejde o mentální, abstraktní proces, ale o to, abychom se jím stali“ Pro mnohé věřící je nedělní eucharistie jediným kontaktem s církví: péče o její slavení co nejlepším způsobem, se zvláštní pozorností věnovanou homilii a „aktivní účasti“ (SC 14) všech, je pro synodalitu rozhodující. Při mši svaté se totiž děje jako milost udělená shůry, dříve než je výsledkem našeho vlastního úsilí: pod předsednictvím jednoho a díky službě několika málo lidí se všichni mohou podílet na dvojím pokrmu Slova a Chleba. Dar společenství, poslání a spoluúčasti - tři základní kameny synodality - se uskutečňuje a obnovuje v každé eucharistii.

V. část: Tak i já posílám vás - Formace Božího lidu učedníků - misionářů 140 - 151

143: Jejím cílem není pouze získávání teoretických znalostí, ale podpora dovedností otevřenosti a setkávání, sdílení a spolupráce, společné reflexe a rozlišování, teologického čtení konkrétních zkušeností.

- katecheze
- katolicky inspirované vzdělávací instituce jako laboratoř přátelských a participativních vztahů
- specifická formace pro jednotlivé služby a formy života
- nastavení synodálního stylu v kněžské formaci (ženy), ve formaci biskupů
- digitální prostředí
- ochrana nezletilých a zranitelných

V. část: Tak i já posílám vás - Formace Božího lidu učedníků - misionářů 140 - 151

- formace v tématu sociální nauky církve, angažovanosti ve prospěch míru, spravedlnosti, péče o společný domov
- mezikulturní a mezináboženský dialog

Závěr: Hostina pro všechny národy 152 - 155

- synodalita církve jako proroctví pro společnost:

153: Stůl, který Pán po Velikonocích připravuje pro své, je znamením, že eschatologická hostina již začala. I když teprve v nebi bude mít svou plnost, stůl milosti a milosrdenství je již prostřen pro všechny a církve má poslání přinášet tuto velkolepou zvěst měnícímu se světu. Zatímco se v eucharistii živí Tělem a Krví Páně, ví, že nemůže zapomínat na chudé, poslední, vyloučené, na ty, kdo neznají lásku a jsou bez naděje, ani na ty, kdo nevěří v Boha nebo se neuznávají v žádném zavedeném náboženství. Přivádí je k Pánu v modlitbě a pak jim vychází vstříc s tvořivostí a odvahou, kterou mu vnuká Duch svatý. **Synodalita církve se tak pro společnost stává proroctvím, které inspiruje nové cesty i pro politiku a ekonomiku a spolupracuje se všemi, kdo věří v bratrství a mír při výměně darů se světem.**

Závěr: Hostina pro všechny národy 152 - 155

- vztahovost - spása:

154: Prožíváním synodního procesu jsme si nově uvědomili, že spása, kterou máme přijmout a hlásat, prochází skrze vztahy. Je prožívána a dosvědčována společně. Dějiny se nám jeví jako tragicky poznamenané válkami, soupeřením o moc, tisíci nespravedlnostmi a zneužíváním. Víme však, že Duch svatý vložil do srdce každého člověka touhu po autentických vztazích a opravdových poutech. Samo stvoření hovoří o jednotě a sdílení, o rozmanitosti a prolínání různých forem života. Vše vychází z harmonie a směřuje k ní, i když trpí ničivou ranou zla. **Konečným smyslem synodality je svědectví, které je církve povolána vydávat o Bohu, Otci, Synu a Duchu Svatém, o harmonii lásky, která vychází sama ze sebe, aby se darovala světu.** Kráčejíce synodálním stylem, v prolínání našich povolání, charismat a služeb, a vycházejíce vstříc všem s radostí evangelia, můžeme prožívat společenství, které přináší spásu, tedy společenství s Bohem, s celým lidstvem a s celým stvořením. Tak začneme již nyní prostřednictvím sdílení zakoušet hostinu života, kterou Bůh nabízí všem lidem..

Doprovodná nóta papeže Františka

(...) Nyní toto putování pokračuje v místních církvích a společenstvích místních církví a čerpá ze Závěrečného dokumentu, který byl 26. října ve všech jeho částech odsouhlasen a schválen tímto shromážděním. Také já jsem jej schválil a svým podpisem jsem nařídil jeho zveřejnění, **čímž jsem se připojil k „my“ synodálního shromáždění**, které se Závěrečným dokumentem obrací na svatý věrný Boží lid.

Uznávám hodnotu společného synodálního putování a předávám nyní celé církvi pokyny obsažené v Závěrečném dokumentu **jako navrácení Božímu lidu toho, co během těchto let dozrálo díky naslouchání a rozlišování, a jako spolehlivou orientaci pro život a poslání církve.**

Doprovodná nota papeže Františka

Závěrečný dokument je součástí řádného učitelského úřadu Petrova nástupce a je třeba, aby byl takto přijat. Je formou výkonu autentického učení římského biskupa a obsahuje některé nové rysy, ve skutečnosti ale odpovídá tomu, na co jsem měl možnost upozornit 17. října 2015, kdy jsem uvedl, že synodalita je adekvátním interpretačním rámcem pro chápání hierarchické služby.

Doprovodná nota papeže Františka

Při schvalování dokumentu, 26. října, jsem uvedl, že „není striktně normativní“ a že „jeho aplikace bude vyžadovat mnoho upřesnění“. **Neznamená to však, že od nyníška nezavazuje místní církve, aby činily rozhodnutí v souladu s tím, co je v něm uvedeno. Místní církve a společenství těchto církví jsou nyní vybízeny, aby v různých kontextech uskutečňovaly pokyny obsažené v dokumentu, a to prostřednictvím procesů rozlišování a rozhodování, které předpokládá právo a samotný tento dokument. V Závěrečném proslovu jsem také dodal, že „je zapotřebí času, aby se dospělo k rozhodnutím, která se budou týkat celé církve“.** To platí zejména pro témata svěřená deseti studijním skupinám, jejichž počet možná bude třeba rozšířit vzhledem k přípravě nezbytných rozhodnutí. Uzavření XVI. řádného všeobecného shromáždění Synody biskupů není koncem synodálního procesu.

Doprovodná nota papeže Františka

Závěrečný dokument obsahuje ukazatele, které lze s ohledem na jeho základní principy **již nyní realizovat v místních církvích** a ve společenství církví, s přihlédnutím k různým kontextům, k tomu, co se již podařilo vykonat a co je ještě třeba vykonat, aby se stále lépe poznával a rozvíjel styl vlastní synodální misijní církvi.

V mnoha případech se jedná o efektivní provádění toho, co je stanoveno současným kanonickým právem, a to jak latinským, tak východním. **V jiných případech bude možné na základě synodálního rozlišování a v rámci možností naznačených v Závěrečném dokumentu přistoupit ke kreativní realizaci nových forem služby církve a její misijní činnosti, k novým zkušenostem a vyhodnocování těchto zkušeností.**